

De wolf staat bij de mens in een slecht blaadje. Het begint al met *Roodkapje* en *De wolf en de zeven geitjes*. Maar ook in veel moderne kinderboeken komt de wolf er niet bepaald goed vanaf. De meeste mensen lijken wel een beetje bang voor wolven. Het gebeurt echter maar heel, heel zelden dat een wolf een mens aanvalt. Wist je trouwens dat er wolfskinderen hebben bestaan? Dat zijn kinderen die door een wolvin zijn grootgebracht.

Wolven leven meestal in familiegroepen. Zo'n groep bestaat uit het ouderpaar plus de jongste nakomelingen. Een gemiddelde roedel telt zo'n vijf dieren. De groep kent een duidelijke rangorde. De leider van de roedel is niet één enkele *topdog**, maar het ouderpaar. Dit zogeheten *alfapaar* zet de jacht in en verdrijft indringers uit het territorium.

De grootte van het territorium hangt af van het voedselaanbod. In Scandinavië is het gewoonlijk 600 à 800 km² groot. De grenzen van het territorium worden gemarkeerd met *geurvlaggen*. In Scandinavië eten wolven voornamelijk rendieren, reeën en jonge elanden.

Gewoonlijk paart alleen het alfapaar. Negen weken na de bevruchting worden de jongen geboren. De helft van de jongen sterft al tijdens het eerste levensjaar. De meeste tweejarige wolven verlaten de roedel en gaan op zoek naar een partner. Zulke jonge dieren kunnen tot op honderden kilometers van hun geboorte grond worden waargenomen.

Tot in de 19e eeuw kwamen ook in ons land wolven voor. Er werden speciale wolvenjachten gehouden, omdat men de wolf een schadelijk dier vond. Hij jaagde namelijk op herten, net als de mens, en doodde ook wel eens schapen. In West-Europa is de wolf inmiddels bezig aan een comeback. Er leven nu ook weer wolven in Duitsland en Frankrijk. Een bioloog heeft eens voorgesteld om op de Veluwe wolven uit te zetten. Zijn plan stuitte op veel verzet. Maar wie weet komt de wolf wel op eigen kracht naar Nederland!

* Een *topdog* is de leider van de groep. Zoals je weet betekent *dog* 'hond' in het Engels.

Vragen & Opdrachten

Gebruik zo nodig een woordenboek.

1. Welke associaties heb je bij de wolf?

Met andere woorden: wat zijn je eerste gedachten als je het woord 'wolf' hoort?

.....
.....

2. De hond stamt vermoedelijk af van de wolf.

De verschillen tussen de hond en de wolf zijn klein en het gebeurt regelmatig dat een wolf en een hond samen pups krijgen.

Noem een verschil tussen de hond en de wolf.

.....
.....

3. Romulus en Remus

WEETVRAAG. Volgens een oude legende werden de tweelingen Romulus en Remus door hun moeder in een rieten mand in de rivier de Tiber gelegd. Een wolvin ontfermde zich over de twee vondelingen en zoogde hun in een grot. De jongens werden later opgevoed door herders. Toen ze groot waren, stichtten ze een stad. Romulus werd volgens de legende de eerste koning van die stad. Hoe heet deze bekende stad?

.....

4. Wolfskinderen

Wolfskinderen zijn kinderen die door een wolvin gezoogd zijn, zoals Romulus en Remus. Zulke kinderen vertonen het gedrag van een wolf. Schrijf ten minste twee dingen op die je verwacht van het gedrag van een wolfskind, wanneer dat nog bij de wolven leeft.

.....

.....

.....

5. Wanneer leefden er voor het laatst wolven in Nederland?

- prehistorie
- middeleeuwen
- 17e eeuw
- 19e eeuw

6. Wat was de biotoop van de Nederlandse wolven?

- akkerland en weiland
- bos en heide
- duin en strand
- moeras

7. Als er wolven op de Veluwe zouden leven, wat zou dan hun hoofdvoedsel zijn?

- boommarters en eekhoorns
- elanden
- herten en wilde zwijnen
- konijnen en muizen

8. IJzerbrein

In Scandinavië is een wolventerritorium gewoonlijk 600 à 800 km² groot, in Duitsland ongeveer 350 km².

a. De Veluwe is 100.000 hectare groot. Hoeveel vierkante kilometer is dat?

.....

.....

b. Hoeveel roedels zouden er maximaal op de Veluwe kunnen leven als je uitgaat van een territoriumgrootte van bijna 350 km²? Op hoeveel wolven kom je dan ongeveer uit?

.....

.....

.....

9. De Taalmakerij

Een groep wolven noem je een *roedel*. Er bestaat vaak een speciaal woord voor de groep van een bepaald dier.

Zet achter elk dier de bijbehorende groepsnaam. Kies uit: *koppel*, *kudde* (3x gebruiken), *school*, *toom*, *vlucht* en *zwerm*.

dier	groep	dier	groep
bijen	paarden
ganzen	schapen
kippen	vissen
koeien	vogels

10. Discussie

Praat over de stelling: ***het is goed als er wolven op de Veluwe worden uitgezet.***

Bespreek eerst welke regels er moeten gelden voor een goede discussie. Zet de regels op het bord.

Benoem een discussieleider, die zorgt dat de regels worden nageleefd. Probeer eens een voorzittershamer uit!

Verdeel de klas in groepjes die vóór en groepjes die tegen de stelling moeten pleiten, bijvoorbeeld een groepje 'natuurbeschermers', een groepje 'boeren', een groepje 'Veluwse burgers' en een groepje 'toeristen'.

Je kunt bijvoorbeeld de volgende argumenten/meningen naar voren brengen:

- De wolf kwam hier van nature voor en heeft recht op een plek.
- De wolf is een gevaar voor de mens.
- Het maakt een verschil of de wolf wordt uitgezet of hier op eigen kracht komt.
- Zodra de wolf heideschapen aanvalt, moet het experiment worden gestaakt.
- Als een wolf schapen doodt, moet de eigenaar schadevergoeding krijgen.
- Als een wolf schapen doodt, moet hij worden doodgeschoten.
- In India en Afrika worden mensen gedood door wilde dieren. Ook wij moeten accepteren dat de natuur niet ongevaarlijk is.

11. Extra 1: alfapaar

Het *alfapaar* is het paar wolven dat bovenaan de rangorde staat, m.a.w. de leiders van het roedel zijn. *Alfa* is de naam van de eerste letter van het Griekse alfabet: de letter α . De letter A uit ons alfabet kan dezelfde betekenis hebben. Denk maar aan de A-merken in de winkel. Geef nog een voorbeeld van een woord met de letter A in de betekenis 'het beste'.

.....

12. Extra 2: ons grootste landroofdier

De wolf was het grootste landroofdier van Nederland. Wat is nu ons grootste landroofdier?

- bunzing
- das
- lynx
- vos

De antwoorden vind je hier: <http://www.surfspin.nl/roedel.html>.